

Verfproducent Sigma stelt dat bewust kleurgebruik in de zorg mede bepalend is voor de beleving en een positieve invloed heeft op het herstelproces van patiënten. Daarbij baseert men zich op de door Leo Faasen ontwikkelde Colours of Life-filosofie. Die wordt uiteindelijk ondersteund met zeven kleuradviesboeken over onderwerpen als 'Verzorgen & Genezen'. Faasen maakt zich hard voor kleur als bouwelement, naast vorm en textuur. 'De zorg vraagt om kleurpaletten met een menselijke maat en gevoel.'

Medebedenker Leo Faasen overtuigd van de Colours of Life-filosofie

'Kleur allesbepalend in beleving'

'Het idee van healing environment is al zo oud als de weg naar Rome, maar gaat feitelijk nog veel verder terug', stelt Leo Faasen. 'Kleur zou zowel leidend als ondersteunend moeten zijn.' Faasen weet waarover hij het heeft. Hij werkte 28 jaar als kleurtrainer en kleurontwerper bij PPG Industries, het moederbedrijf van Sigma Coatings. Daar verzamelt men al jaren informatie over kleur en het effect daarvan op de mens. Wetenschappelijke gegevens over kleur worden structureel vastgelegd en gebruikt om samen te werken met architecten, wetenschappers en kleurspecialisten. Sinds afgelopen voorjaar staat Faasen op eigen benen, onder de naam Fasiani, opererend vanuit Amsterdam. De speerpunten van zijn werk omschrijft hij als 'menselijk, beleving, kleurend en beeldend.'

Foto's: Sigma Coatings

Belevingsomgevingen

Samen met Fabienne Bruyninckx van Bruyninckx Design uit Antwerpen stond Faasen aan de wieg van Colours of Life. 'Sigma wilde zich inhoudelijk meer naar de mens gericht gaan onderscheiden met kleur. Voor de ontwikkeling van Colours of Life zijn wij gaan kijken wat voor omgeving we in ons bestaan hebben. Daar kwamen 35 belevingsomgevingen uit, die we terugbrachten tot 7 segmenten.' Aan elk segment is of wordt een kleurbelevingsboek opgehangen. De verschillende levensfasen en locaties die aan bod komen zijn 'Wonen & Verblijven', 'Verzorgen & Genezen', 'Opgroeien en Leren', 'Werken en Functioneren', 'Cultuur en Beleven', 'Reizen en Ontspannen' en 'Herinneren en Afscheid'. De eerste twee titels zijn reeds verschenen.

Faasen legt uit hoe een en ander in zijn

werk gaat. 'Je moet denken in kleurenpaletten. We praten niet meer over 'rood is agressief'. Het gaat om 'rustgevend', 'activerend' of om een combinatie. Voor het concept Colours of Life zijn voor elk van de twee elementaire woorden acht belevingswoorden bepaald. Voor de onderbouwing daarvan is de behoeftepiramide van Maslow gehanteerd. Met een selectie van drie woorden uit de twee maal acht woorden, heb je in de basis een goed uitgangspunt, waaraan de omgeving in de beleving moet voldoen. Hierna kan de volgende stap worden gemaakt; het samenstellen van een kleurpalet op maat voor bestaande en nieuwe ruimten. Denk in de zorg bijvoorbeeld voor een

patiëntenkamer aan 'helend', 'verfrissend' en 'stimulerend'. Drie woorden zijn over het algemeen voldoende. Wanneer je vier of vijf woorden zou gebruiken, ga je het jezelf te moeilijk maken.'

Bouwelement

Faasen benadrukt dat kleur voor een deel al de verantwoordelijkheid van de architect is. 'Kleur is een bouwelement, waar je in de ontwerpfase al mee bezig zou moeten zijn', klinkt het resoluut. 'Kleur, dat dunne laagje, is allesbepalend in de beleving.' De bewering dat verf duur zou zijn, wijst hij van de hand. 'Verf vormt de coulissen voor je meubilair.' Wanneer hij kleuradvies geeft,

drukt hij mensen op het hart om rekening te houden met het verhaal dat ze willen vertellen of ervaren. 'Er zijn geen lelijke kleuren, wél lelijke toepassingen, maar we vinden er allemaal al snel iets van. Elk mens heeft zijn eigen voorkeur. Ik probeer in de klant te kruipen, niet te maken wat ik mooi vind maar wat de klant graag wil of nodig heeft. Elk kleurenplan komt voor mij met

verklaard.' Hij beseft dat het concept aan de markt moet worden uitgelegd. 'Maar wanneer je een goed plan hebt, dan landt dat over het algemeen snel en gaat het ook langer mee.'

Rotterdam

Het Delta Psychiatrisch Centrum op de Zorgboulevard in Rotterdam is één van de

meerdere groepen te maken hebt, neem je altijd een gemiddelde. Kijk, kleur is niets zonder de context, net als vorm. Je ziet in de zorg wel iets gebeuren. Daar is het gevoel van 'thuiskomen' een belangrijk thema aan het worden. Daarom moet je in de zorg niet altijd meer die laffe pasteltintjes gebruiken. Geef iemand die ziek is en daarvoor minder krachtig op zijn fundament

■ Het Delta Psychiatrisch Centrum liet zich inspireren door de kleuren van de stad Rotterdam.

een belevingsverhaal, waarin je aangeeft waarom je tot die keuzes bent gekomen.' Daarbij is elk schakeltje van wezenlijk belang. 'Kleur is niets zonder zorg en zorg is niets zonder een goed gebouw.' Faasen spreekt dan ook van een 'Emotioneel Programma Van Eisen' (EPVE), in plaats van een PVE. 'Het gaat erom wat je als opdrachtgever met je gebouw wilt bereiken. En daar moet men dan wél voor openstaan. Kijk, een facilitair manager kan het wel willen, maar dan moet er ook geld voor zijn ... Echt: verf is het goedkoopste middel om je omgeving te 'pimpen'. Faasen gelooft heilig in het Colours of Life-concept. 'Daarbij staat de mens namelijk in het middelpunt. Daar omheen komen dan de vorm, de kleuren, materialisering en verlichting. Je hebt een segment, bijvoorbeeld zorg, een ruimte, de functie van de ruimte en, waar het uiteindelijk om gaat, de gebruikers van die ruimte. Kleur komt pas op het eind, als het voorafgaande goed is geïnterpreteerd en

eerste zorglocaties waar de Colours of Life-filosofie is toegepast. Daar liet men zich inspireren door de kleuren van de stad Rotterdam. In samenspraak met Sigma-kleur-specialist Faasen werden vervolgens extra kleurtoetsen uitgezocht en zowel in muren, afbeeldingen als stoffering aangebracht. De woorden die daarop van toepassing waren: warmte, zakelijkheid en gastvrijheid. De gebruikte verf beschikte bovendien over specifieke duurzame en functionele eigenschappen. Dat resulteerde uiteindelijk in een gebouw met inspirerende kleuren. Men was in Rotterdam aanvankelijk bang dat het gekozen palet voor onrust bij de cliënten zou zorgen. De praktijk wijst echter het tegendeel uit.

Faasen kan dat wel verklaren: 'Onrust begint juist wanneer je te weinig nuances gebruikt. Kijk naar de natuur. We zien niet één tint groen, maar een veelvoud ervan. Je moet op de ene plek wat meer doen, en op de andere wat minder. Wanneer je met

staat een donkere vloer en je zult zien dat deze krachtiger gaat staan. Daarbij mag het argument dat iets 'goed reinigbaar' moet zijn, geen belemmering zijn. Het gaat er alleen om dat het materiaal goed is. Voor mijzelf bestaan er eigenlijk geen modekleuren. Wanneer een klant trendkleuren wil, dan is het zaak om daarvoor te zorgen, op een dusdanige manier dat er op termijn niet teveel onderhoud bij komt kijken. Kleur is méér dan kleur alleen.' ■

TON DE KORT